

Koiran kulut verotuksessa tulivat testatuksi

SPKY:n jäsen, lammastilallinen Ritva Hilkkolalle tehtiin vuoden alussa verotarkastus koskien vuoden 2024 arvonalisäveroä, samalla toki myös muuta maatalouden verotusta ja tilinpäätöksen oikeellisuutta. Hilkkolan alv-menettelyssä oli vähennetty kaikki hänen neljän bordercolliensa kulut, kuten maatalouteen kuuluvat kulut tulleekin ilmoittaa. Verotarkastaja kuitenkin linjasi aluksi, etteivät kaikki koirien kulut kelpaisi alv-vähennyksiin: kaksi laskua sai verottajan hylkäyksen. Syynä luultavasti oli, että laskuttaneiden yritysten nimet sattuiivat asiaan vähemmän perehtynyttä virkailijan silmään: mukana oli lasku koirien hoidosta Kouvolan Hevoshieronnalalta ja Paimentiimin paimennuskoulutuksen lasku oli yrityksen virallisella nimellä Husky Team. Esimerkiksi koirien ruuat olivat tulleet Hankkijalta, eikä niihin kiinnitetty huomiota.

Ritva Hilkkolan käyttämän tilitoimisto TiliValkean Esa Esa Vigrén oli alkuun yhteydessä verohallintoon. Kun ensimmäistä selvitystä ei alv-tarkastuksessa hyväksytty, päättivät tilitoimiston väki ja Hilkkola seuraamuksen pienuudesta huolimatta selvittää asian periaatteelliseltakin kannalta. Kati Mankki TiliValkeasta kasasi verotuksen oikaisulautakunnalle laajan tieto- ja lausuntopakettin, joiden perusteella asia ratkaistiin lopulta parhain päin, ajatellen yleisesti tiloilla työtä tekevien koirien verokohtelua jatkossakin.

Ritva Hilkkola ja Kati Mankki ottivat yhteyttä SPKY:hyn, ja yhdessä kartoitimme sopivia valmiita materiaaleja. Niitä löytyikin mm. Paimenpostin artikkeleista, joilla pystyttiin todentamaan ja perustelemaan paimenkoiran roolia tilalla. Ritva oli parahiksi ollut itse tiloineen ja koirineen mukana 'Tilalla' juttusarjassa viime vuonna. Myös muutaman vuoden takainen juttu, jossa selvitettiin ja laskettiin paimenkoirien kuluja, otettiin mukaan. Tärkeä paperi oli luonnollisesti myös verohallinnon päätös vuodelta 1992, jolla SPKY-rekisteröityjen koirien hankintakulut hyväksyttiin maatalouden verotukseen. Lausunnon antoi myös pitkän linjan paimenkoiratoimija, ProAgrian lammastalouden erityisasiantuntija Sari Heltelä. Yritykset, joiden laskuja ei ensin hyväksytty, antoivat selvityksen laskujen sisällöstä.

Lisäksi yhdistys laati selvityksen kaikista mahdollisista koiran kuluista. Niihin kuuluvat koiralle välttämättömät kuten ruoka ja eläinlääkärikulut, mutta myös kulut, jotka parantavat ja pidentävät koiran työuraa, eli varusteet, tilat, koulutus, vaikutukset ja keuhonhuolto.

SPKY:llä on ennestään Keskusverolautakunnan päätös koskien paimenkoiran hankintakuluja vuodelta 1992. Tämän vuotista päätöstä voidaan pitää myös testat-

tuna ennakkoratkaisuna, johon on mahdollista tukeutua, mikäli vastaavia ongelmia jollekulle verottajan kanssa tulevaisuudessa syntyy.

Päätöstä emme voi kokonaisuudessaan julkaista tai tallentaa, mutta tarvittaessa on mahdollista viitata päätökseen ja oheinen SPKYn lausunto päätösnumeroineen on saatavissa hallitukselta digitaalisessa muodossa. A-M L

Lammastilallinen Ritva Hilkkolalle hänen bordercolliensa ovat korvaamattomia apureita päivittäisissä eläintenhoitotöissä. Hilkkola huolehtii koiriensa kouluttamisesta sekä keuhonhuollosta. Näitä kuitteja ei verottaja hyväksynyt. Kati Mankki TiliValkeasta SPKY avustuksella kasasi verotuksen oikaisulautakunnalle laajan tieto- ja lausuntopakettin, joiden perusteella asia ratkaistiin lopulta parhain päin. Kuva Tarja Pahkasalo.

Selvitys paimenkoiran kuluista kotieläintilalla 15.5.2025

Suomessa paimentavia työkoiria käytetään suurella osalla lammastiloista sekä monilla lypsy- ja emolehmätiloilla. Jotkut tilat myös ostavat paimennuspalveluita toisilta tiloilta tai muilta palveluidentuottajilta. Tilatyötä tekevän paimenkoiran kulut ja tuotot kuuluvat maatilan verotukseen ja ovat alv:n alaista toimintaa.

PAIMENKOIRAN HYÖDYT JA TUOTOT

Monet eläinten siirtämiseen, ruokintaan ja eläintilojen kuivittamiseen liittyvät päivittäiset – viikoittaiset työtehtävät hoituvat yhden ihmisen ja 1-3 koiran kanssa nopeammin, helpommin ja eläimille miellyttävällä tavalla.

Paimenkoiran paras työikä on 3-9 -vuotiaana. Monen kanssa töitä voi tehdä jo aiemmin ja jatkaa jopa 12-vuotiaaksi rajatusti. Tiloilla on tyypillisesti useampi koira: kaksi työikäistä, nuori koira kasvamassa tilan töihin ja mahdollisesti eläköitynyt koira. Mm kuljetuksissa tarvitaan usein kahta koiraa samanaikaisesti.

Työkoiran kehonhuollon kulut ovat maatilaverotuksessa vähennettäviä kuluja. Verottaja ei ensin meinannut hyväksyä Kouvolan hevoshieronnan, Noora Virtasen laskua Ritva Hilkkolan työkoirien kuluiksi. Tässä Virtanen käsittelee laserlaitteella Pirjo Vanhalan, niin ikään työkoiraa, KP Mainiota Mimmiä. Kuva Pirjo Vanhala.

Paimenkoiran käyttö mautiloilla tuottaa monia hyötyjä ja säästöjä. Mm. työajan ja ihmistyövoiman pienempi tarve, työturvallisuuden paraneminen, lisääntyneet laidunmahdollisuudet, pienempi rakennetun tilainfran tarve, mahdollisuus käyttää toisistaan kauempanakin sijaitsevia rakennuksia, siirtojen ja lastausten nopeutuminen ja helpottuminen, eläinten kunnan tarkempi seuranta. Pahentuneen suurpetopaineen vuoksi voidaan koirien avustuksella toteuttaa myös päivälaidunnusta.

Suoria tuloja koirasta tiloilla on tyypillisesti pentujen myynnistä ja urosten astutusmaksuista. Myös koiran tekemää työtä laskutetaan tilojen välisissä 'eläinurakoinneissa', esimerkiksi karkueläinten etsintää ja hakua takaisin kotiin, suurien laidunalueiden kuten perinnebiotooppien valvonnassa ja eläinten keräilyssä alueilta pois. Myös muiden paimenkoirien ja niiden ohjaajien koulutus tuo tuloja joillekin tiloille (ja muille elinkeinon harjoittajille).

KOIRAN TARPEET JA KULUT

Vaikka kokoavissa paimenkoiraroduissa bordercolliessa ja working kelpiessä on geneettinen valmius paimentaa, jokainen koira ja varsinkin koiran ohjaaja tarvitsee koulutusta. Kyseessä on elinikäinen oppiminen ja taitojen ylläpito, johon on tarpeen käyttää aikaa koiran nuoruusvuosina karkeasti 100 treenikertaa, joista ohjaajan taitotason mukaan 5-25% ohjatusti oman tilan ulkopuolella yhteistreeneinä ja/tai koulutuspalveluita hyödyntäen. Jo työhön oppinutkin koira tarvitsee ylläpito treeniä vähintään kerran kuukaudessa.

Koiran ylläpitoon liittyvät koulutuksen lisäksi luonnollisesti ruokinta ja terveydenhoito. Koiran varusteiden tulee olla asianmukaiset ja turvalliset, tilojen sopivan lämpimät ja suojaiset, asuipa työkoira kenneltiloissa tai omistajan kotona. Paimenkoiraa joudutaan kuljettamaan paljon, joten autossa ja traktorissa sille on oltava asialliset turvavarusteet, eli häkki tai valjaat. Koira ei ole kone, joten se tarvitsee myös hoitajan/hoitopaikan, mikäli sen oma ihminen/perhe on poissa kotoa.

Tilakoira kuormittuu työssään välillä ankarien olosuhteiden vuoksi: kylmyys ja

kuumeisuus, kosteus, märkyys, kura, vetoisuus, kova ja kylmä betoni, tassuille riskialtis raskolattia, syvä heinikko tai lumi jne. Koiran työhön ja itse paimennukseen saattaa liittyä paljon paitsi rajuja liikkeellelähtöjä ja pysähdyksiä, myös staattisia, epäergonomisia asentoja, jotka kaikki voivat aiheuttaa jumeja ja kulumaa. Työssä on siis paljon räsistä ja tapaturmariskejä niin ympäristön kuin paimennettavien eläinten joskus arvaamattoman käytöksen vuoksi.

Esimerkiksi venähdyksiä, ruhjeita, kynsi- ja hammasvaurioita, avohaavoja tulee valittavan usein, sekä vakavampia murtumia, nivelside- ja selkävammojakin toisinaan. Vammojen paraneminen voi vaatia eläinlääkärin toimenpiteiden lisäksi kuntouttavaa hoitoa kuten hierontaa, laserkäsittelyjä, fysioterapiaa jne.

Koira tarvitsee kuntoa kehittävää ja ylläpitävää tekemistä kuten lenkkeilyä, mutta myös palauttavaa tai ennaltaehkäisevää kehonhoitoa voi olla tarpeen esimerkiksi siirryttäessä talven sisätoista kesän laiduntyöhön. Hyvällä fyysisellä kunnolla ja sen huolellisella ylläpidolla voidaan saada lisää vuosia koiran käyttöikään.

Ylläkuvatujen riskien ja koirilla esiintyvien (osaksi perinnöllisten) sairauksien vuoksi vakuutukset tuovat turvaa koirankin riskien taloudelliseen hallintaan. A-M L

TYÖKOIRAN KULUJA OVAT:

- hankinta
- ruokinta
- muut tarvikkeet
- kenneltilat
- paimennuskoulutus ja -kurssit
- (väliaikainen) hoito
- loishäädöt ja rokotukset
- eläinlääkärikulu
- kuntoutus
- vakuutukset

Toimitettu liitteenä SPKY:n jäsen Ritva Hilkkolan oikaisuhakemukseen kesällä 2025.

12.9.2025 verotuksen oikaisulautakunnan (jaosto 3, Helsinki) päätös **P 0256321743** ”Oikaisuvaatimus hyväksytään alv-vähennyskelpoiseksi ja veronkorotus poistetaan.”